

Eriarvoisuus kaupungeissa

Timo M. Kauppinen & Maria Vaalavuo (THL)

Tuloerot korostuvat suurimmilla kaupunkiseuduilla

Tuloerot ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla suuremmat kuin muualla maassa (Kuvio 1), ja ne ovat kasvaneet 2000-luvun alun tasosta. Lisäksi asumiskustannukset ovat kasvaneet tulotasoa nopeammin.

- Suurissa kaupungeissa korostuu eriarvoisuuskysymyksenä asumismahdollisuuksien eriarvoisuus taloudellisten resurssien mukaan.
- Korkeiden asumiskustannusten oloissa kohtuullisen asumistason saavuttamiseen vaikuttavat erityisesti pienituloisilla erilaiset asumisen tukimuodot.

Pieni- ja suurituloiset eriytyvät asuinpaikkojen suhteen

Myös asuinpaikkojen suhteen erot pieni- ja suurituloisten välillä ovat kasvaneet suurimmilla kaupunkiseuduilla, etenkin Turun ja Tampereen seuduilla (Kuvio 2).

- Eriytyminen on voimakkainta Turun seutukunnassa: pieni- tai suurituloisista työkäisistä 37 prosentin tulisi muuttaa toiselle postinumeroalueelle, jotta sijoittuminen näissä tuloryhmissä olisi tasaista.
- Tulojen mukainen alueellinen eriytyminen on vahvistunut myös postinumeroalueita pienempiä alueita tarkasteltaessa. Vuonna 2014 Helsingin, Turun ja Tampereen pieni- tai suurituloisista 47-50 prosentin olisi tulut vaihtaa asuinpaikkaansa, jotta nämä tuloryhmät olisivat sijoittuneet samoin tavoin kaupungin sisällä.

Eriytyminen uhka sosiaaliselle koheesiolle ja mahdollisuuksien tasa-arvolle?

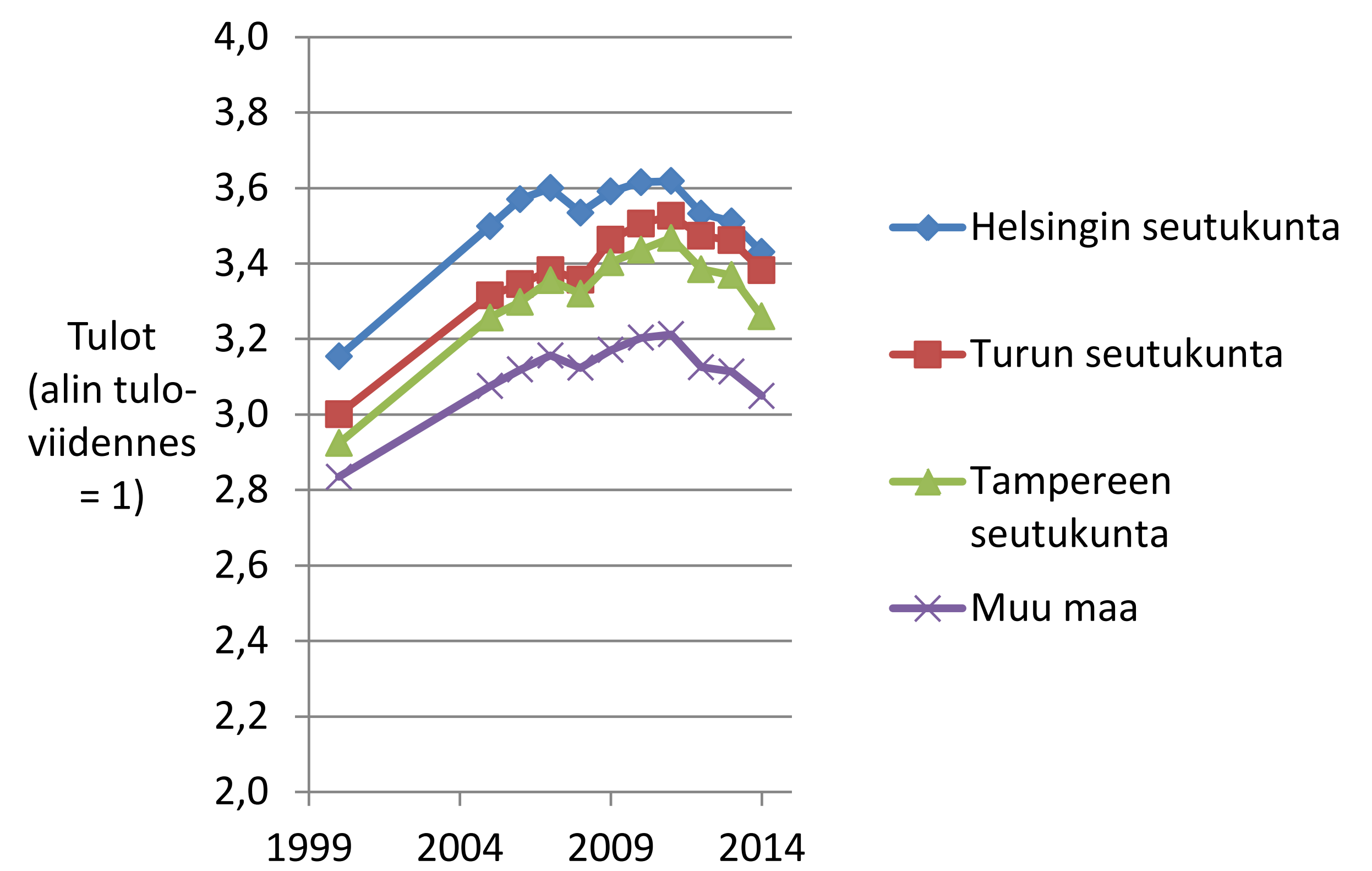
Asuinpaikkojen eriytyminen pieni- ja suurituloisten välillä voi johtaa siihen, että kokemusmaailmat eriytyvät aikaisempaa selvemmin. Tämä voi olla uhka yhteiskunnan eheydelle. Etenkin lasten ja nuorten kohdalla eriytyminen saattaa johtaa mahdollisuuksien tasa-arvon rapautumiseen esimerkiksi kouluympäristöjen eriytymisen myötä.

Alueellinen eriytyminen ei ole pelkkä kaupunkisuunnittelun kysymys. Siihen vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi muutokset

- tuloeroissa,
- maahanmuutossa ja Suomen sisäisessä muuttoliikkeessä,
- talouden rakenteissa,
- asuntomarkkinoilla sekä
- asumisen tukijärjestelmissä.

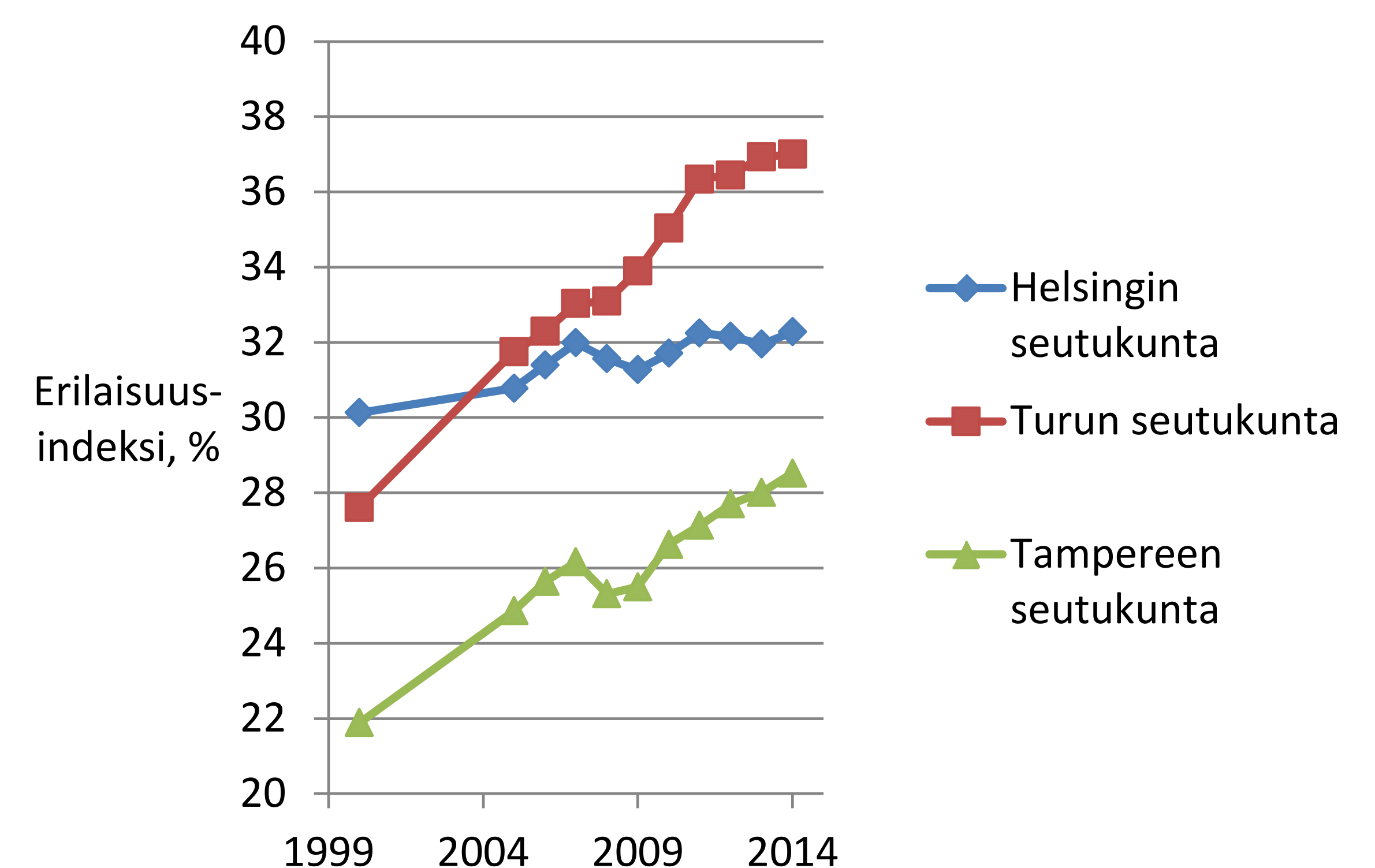
Miksi tätä pitää tutkia?

Kuvio 1. Kaupunkiseudun yläpuolelta tuloviidennekseen kuuluvien 20-64-vuotiaiden tulotason suhde alimpaan tuloviidennekseen kuuluvien tulotasoon.¹ (Lähde: URMI-hanke)

¹ Asuntokunnan käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti, mediaani

Kuvio 2. Kuinka suuren osan seutukunnan yläpuolelta tuloviidennekseen kuuluvista 20-64-vuotiaista tulisi vaihtaa asuinpaikkaansa, jotta sijoittuminen postinumeroalueille olisi samanlainen kuin alimmassa tuloviidenneksessä. (Lähde: URMI-hanke)

Tutkimuksesta tietoa päätöksentekoon

Tulotason mukaisen alueellisen eriytymisen yhteys etniseen eriytymiseen on oleellinen URMI-konsortion tutkimuksessa selvitettävä kysymys: Missä määrin tulotason mukaisen eriytymisen vahvistuminen liittyy maahanmuuttoon ja toisaalta missä määrin etninen eriytyminen liittyy pienituloisuuteen?

URMI- ja TITA-konsortioissa tehtävä tutkimus auttaa arvioimaan muun muassa maahanmuuttajataustaisen väestön taloudellisen toimeentulon merkitystä etnisen eriytymisen kehitykselle sekä asumisen tukien merkitystä pienituloisten käytettävissä oleville tuloille.